

DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 28.

V četrtek 13. maliga serpana 1854.

Tečaj VII.

Maksimilijan Celjanski družbi sv. Ursule.

Kjer solnce na poldan stoji,
V ognjeni vročini gorijo pečine,
Kjer posek dežijo megle na ravnine,
Kjer plava čez morje peseno velbljud,
Mertvašnice sam si prepeva labud, —
Ziveli so starsi moji.

V poslopju veseljne zemlje
Je mati, brezbožna zamorka, rodila,
S povejan me solneniga pasa povila;
V odeju mi bilo je zvezdno nebó
In v sukunjico černo pa solnce žarkó
Zavilo je ude mojé.

In kakor bi rod bil zaklet,
Ga divje zverine ponoči strasijo,
Podnevi pa loveci za robstvo lovijo;
Z otrokam bo starček malikam zaklan,
Mladeneč ko živina pa v služnost prodan,
Se revnejši stan je oklet.

Pozabil ne bodem noči,
Kak rabelj z rok maternih sterga tud mene,
In kakor živino na somenj me žene;
Z glave so pulili si mati lasé,
Topile se v solzah sestrice moje,
Ki tekle zapstoj so z očé.

Alj bodi zahvaljen, o Bog!
Ti Oče sirotejev v revah in sili,
Si rešil tud mene po družbici mili,
Ki vsmiljeno klje ji v persih serec,
Na pomoč liti čez morje in goré
Odkupit me robstva nadlog.

Po tebi, o družbica! zdaj
Počivam zamorek v naročju Marije,
Jezusove vere luc svitla mi sije;
Sim kersén in verujem v En'ga Boga,
Očeta in Sina in svet'ga Duha;
Odpert je tud meni svet' raj.

Pa milo še prosim lepo:
Dobrotljiva mama! ne zabite mene,
Ko sukunjice nimam, ne srajčke nobene;
Oh kupite sukunjice, prosim lepo,
Oblecite v srajcico golo telo, —
In Jezus povernil vam bo.

Kaj cem pa v hvaležni spomin
Darovati ubog Maksimilijan Celjanski
Vam sestram in tebi, o brat Ursulanski!
Sirotej ne gleštam srebra, ne zlata,
Bogplačaj! vam dam — in ljubezen serca —
Na veke hvaležni vaš sin

Maksimilijan Celjanski
J. V.

ha Grekov v Carigradu, odcapljenje (razkolništvo) izhodne cerkve od zahodne (latinske) utemelila in uterdila. In tako so tudi Rusi, kateri so v 10. in 11. stoletju od gerske cerkve luc sv. evangelija dobili, po ti svoji materi se ravnali. Vender zopervanje Rusov do katoliške vere dolgo časa ni bilo tako hudo kakor Grekov. 11. stoletje je bilo napredovanju katoliške vere po Rusovskim sosebno pristojno. Rusovski knezi in tartarski kani so dopustili Franciskanarjem in Dominikanarjem, ktere so papeži kot misionarje posiljali, sv. evangeli pristo pridigovati. Lituanski veliki knezi, katerih moč je noter do virov Dnjepra in Doneca segla, so latinskim in gerskim kristjanam pristo zunanjo verno obnašo dovolili, veliki vojvod Jagelo, kateri se je bil l. 1386 kerstiti dal, si je vse perzadel, de bi njemu podložne odcapljene Ruse z rimsko-katoliško cerkvijo zedinil. V Krimskim mestu, ki se nu Kafa pravi (l. 1322) so Genuezi in kmalo potlej v Kersonu Benečani latinske škofije utemelili. Glava rusovske duhovšine je bil metropolit v Kievu. Metropolit Teognost (1328—1353) se je iz Kieva v Moskavo, kjer so bili deželni vladarji, preselil. Ali po njegovi smerti je carigraski patrijarh Filotej vladimirskiga škofa Aleša metropolita v Moskavi, in Romana metropolita v Kievu posvetil. Odslej sta bila z majbnim prenehanjem dva metropolita na Rusovskim, v Moskavi, kjer so cari gospodarili, in v Kievu pod oblastjo lituansko-poljskih kraljev. — Zunaj metropolita Izidora († 1463 v Rimu) so bili vsi naslednji metropoliti v Moskavi odcapljene cerkve. Sloveč je cerkveni zbor, imenovan stoglavek, kteriga je bil učeni metropolit Makari v l. 1551 v Moskavi sklical, de bi se postave cerkveniga zadržanja popravile. Kakšne so pa te poprave bile, pokaže naslednji ukaz imenovaniga stoglavka: „Iz med vsih krivih ver, kterim „je cerkveno izobčenje zažugano, ni nobena tako „kazni vredna, kakor bradobriti; clo kri mar- „ternikov take pregrehe ne more izmiti. Kdor si „tedaj brado brije, de bi ljudem dopadel, je pre- „lomovavec postave in sovražnik Boga samiga, kteri „je nas po svoji podobi vstvaril!“

V l. 1588 je prišel carigraski (odcapljeni) patrijarh Jeremija v Moskavo milovšine prosit, zakaj on je denarjev močno potreboval, de je z njimi sultana in turške velikaše na svoji strani obderžal. Zviti Boris Gudunov, ki je takrat v imenu Feodora I. Ivanoviča gospodaril, ga je pregovoril Rusam lastaiga patrijarha dati. V letu 1589 so tako Rusi v osebi priliznjeniga Joba, silniga protivnika latincev, perviga patrijarha dobili. Car Peter Veliki je službo patrijarha spet odpravil, in namesto njé

Katoliška cerkev na Rusovskim.

B. Latinskiga in gerskiga reda.

Znano je, de sta napuh in svojglavnost Focija in Mihaela Cerularja, ktera sta bila patrijar-

tako imenovano s. sinodo (zbor) v Petrogradu utemeljil, ktera v imenu in po ukazih cesarjevih vse staroversko-cerkvene reči vlada. Aug. Theiner pravi, da je Peter še majhno pred svojo smrtjo v l. 1720 metropolit, velike škofove in škofove v Moskavo sklical, in jim svetoval, se z rimsko cerkvijo zediniti. Ali rusovski škofje tega niso hotli. Torej se je Peter vzdignil in zaupil: „Jest ne poznam „druziga praviga in postavniga patrijarha, kakor „patrijarha zahoda, papeža v Rimu, in ker vi nje, „mu nočete pokorni biti, bote odslej meni samimu „pokorni“. Vstala je tako sinoda, pravi cesaropapizem. Ona je gola deržavna naprava, po nje dobiva rusovska cerkev le cesarske ukaze in razsodbe, ali zapovedovati ne more sama nič.

Imenovano vpeljevanje patrijarhata na Rusovskim je pa vendar katoliški cerkvi bilo v velik prid. Carigraski patrijarh je namreč v Vilni Mihaela Rahoza v Kievskiga metropolita posvetil, pa si za to tudi 11.000 poljskih goldinarjev (eni pravijo cekinov) plače potlej izgovoril! Rahoza se po pravici zavzame nad to in še drugo lakomnostjo denarjev, ki jo Jeremija iz Moskave v Carigrad nazaj popotuje razodeva; njega peče ošabnost in napuh noviga rusovskiga patrijarha Joba, on pregleduje brez presoj vse hudo, v ktero so cerkve padle, ki so se od središa cerkvene edinosti — od rimskiga papeža ločile. — vidi, da je mogoče vsimu temu hulianu v okom priti le s ponižnim pokornim vernjenjem k edinosti z rimsko cerkvijo: torej pokliče on škofove svoje metropolije v Brest v l. 1593 in 1594, in sklenjeno je bilo v tem zboru se z Rimom spet zediniti. Hipacion Focien, škof v Brestu, in Ciril Terlecki, škof v Lucku in Ostrogu, sta šla v imenu zbora s pisanjem v Rim k papežu Klemenu VIII., mu svoje zedinjenje z rimsko cerkvijo oznaniti in ga ob enim prositi, da bi bilo njim še zauprejš pripušeno gerškiga reda se deržati. Z velikim veseljem sta bila poslana v Rimu sprejeta, sta molila v imenu vsega rutenskiga naroda navadno vero in dobila papežev blagoslov. Papež Klemen VIII. je poterdil rutenski duhovšini vse pravice, prostosti in izjeme, ki jih je dozdaj imela, ji je dovolil gerški red, ne zato, kakor ko bi se papež takrat ne bil upal ji latinskiga zapovedati, kakor plačani rusovski pisarji lažejo, temuč ker se Rim ze od nekdanj in še zméraj tega derži, da gerškiga reda ne razdeva, ampak čuje, da se on ohrani in spolnuje. Odslej noter do l. 1700 so terpele razpertije med Ruteni, ker je njih večina sicer zedinjenja se terdo deržala, drugi pa so ostali per odcepljenju in verh tega s pomočjo sociinjanov, luteranov, kalvincov in sirovih ukranjskih kozakov prvim neprenehama nagajali.

Kakor je bilo že povedano, je bila cesarica Katarina II. pri prvim razrušenju Poljskiga v l. 1772 velik kos tega katoliškiga kraljestva v last vzela. Ona si je vse perzadela zedinjenje spet raztergati in odcepljenstvo povsod povzdigniti. K temu namenu ji ni bila nobena reč prehuda. Na njeno povelje so bili vpeljani misijoni, to je, rusovski popi spremljani od vojakov in vradnikov, so hodili po škofijah gerško-katoliškiga reda in verne po rusovski šegi k rusovski pravoslavnosti spreobračali, to je, kjer niso vernim besede zdale, so jih topli, jim usesa, nos odrezali, jim zobe polomili itd. Pomagal je Katarini II. gerško-katoliško cerkev razdevati preupiti Siestrzencevicz od l. 1772—1826 škof mohilevski in metropolit latinsko-katoliške cerkve na Rusovskim. V l. 1796

je Katarina II. umerla; čez 7 milijonov gerških katoličanov je bila ona k odpadu v rusovsko cerkev po nečloveški grozovitosti prisilila. Njen sin Pavl I. in vnuk Aleksander I. sta gerškim katoličanam spet oddahniti se dala; zaterte škofije v Polocku, Lucku in Brestu so spet oživele, in nove so v Vilni, Vladimiru in Orši postavljene bile. Ali s smertjo Aleksandra I. se je vse premenilo; perčel se je na Rusovskim katoliški cerkvi čas, in ta se ni nehal, kterimu zlo enak je uni, ki ga je ona v Afriki od arijanskih Vandalov pod njih kralji, Genzerikam, Hunerikam in Trasamundam (429—523) imela.

Ukaz l. 1828 je vzdignil veliko samostanov Basilijanskih minihov (edinih pri gerških katoličanih), ukaz l. 1832 je ta red popolnoma vničil, mladost, ki se je za duhovski stan perpravljala, prisilil se bogoslovstva v Petrogradu v vseučiliši odcepljeniga samostana Aleksander-Nevskiga se učiti; oskerbnostvo gerških katoličanov je postalo oddelek sv. sinode, in znani zdajavec Jožef Siemaszko njegov predsednik. — Ako so bili v gerško-katoliških cerkvah kerstni kamni se od časov pred zedinjenjem s katoliško cerkvijo, so bile take cerkve za odcepljene spoznane; ob enim pa tudi njih srenje v odcepljenstvo vpisane, njih katoliški duhovni spojeni in odcepljeni popi postavljeni. — Popi v družbi vojakov so prišli na posestva plemenitazev, kmete v obljubo polajsanja davkov in s silok odpadu vlekli, in prvim, kteri so bili latinskiga reda, oznanili, da so vse pravice čez njih gerške podložnike zgubili. Vsi, ki so bili od časov Katarine II. k latinskemu redu prestopili, so bili s svojim zarodam v rusovsko vero vpisani; kdor se je branil, je bil neusmiljeno tepen. —

Večkrat so se latinski plemenitniki potegnili za svoje s tepenjem k odpadu od vere primorane kmete, ali gorje njim! ledena Sibirija je bila kazen njih početja. Kdor koli se je ali z besedo ali z djanjem napredovanju rusovske cerkve ustavljal, je bil kot puntar kaznovan. Nižji gerško-katoliška duhovšina je za sv. vero terpela, ali imenovani Siemaszko in Polockiski škof Luzinski sta per vsih tih viharjih čez duhovšino deržala z vlado in sv. sinodo, bila tako zdajavca svojih čed. Samo stari metropolit Jozafat Bulhak iz Vilne je bil prost od tolike izdaje. Po njegovi smerti l. 1838 sta ta dva zdajavca ovčjo obleko slekla, — postala sta odcepljena škofa; zvesti duhovni so bili odstavljeni, pregnjani v Sibirijo, k grobu. Vzetje premoženja, Sibirija, knata (strašna bič iz širokiga, dvojeostriga, usnatiga jermena 7' dolgosti na receljnu), laž, zvijače so ljudi prepričale od pravoslovne rusovske vere. V l. 1839 so bili vsi gerški katoličani od vlade za odcepljene spoznani, njih število 2 ali 3 milijone. Tako Schrödl v cerkvenim slovarju. Pristavimo še posamezne prigodbe iz časnika „Volkshalle“ mescov maja in junija t. l. (K. sl.)

Družba ali braterna živiga Boženkranca na Kalobji.

Kje je Božji človek na zemlji, da bi se ne veselil Božjiga stvarjenja in ne častil vsegamogočniga Stvarnika o ljubeznjivi spomladi, kadar se merzla snežena odeja zopet pod toplimi solnčnimi žarki staja in se vsa zemlja v lep pisan vert spremeni? Zelene suknjice oblečejo hribje in ravnine, z dušecim cvetjem se venčajo drevesa, kakor olepo-

tičene neveste, ki svojiga ljubiga ženina pričakujejo; po zelenih gošavah krilati pevci prepevajo nar Vikšimu čast; brezkončno število pisanih lepo dušičih cvetlic se zopet zbudi in lepša rajsko naravo tako, da tudi Salomon v svoji nar večši časti ni bil tako lepo oblečen, kakor njih ena.

Neoskrunjena mladost, ki še ne lovi strupenih pen zapeljiviga sveta, se raduje nad cvetlicami, jih v nedolžnim veselji marljivo nabiraje v lične venčike plete, da bi se z njimi kakor nedolžna nevesta lepo ovenčala pri prvem sv. obhajilu, pri procesii sv. Rešnjiga Telesa, da bi pa tudi ozaljsala cerkvene altarje, domače kapelice, križe na polji, na razpotji, poleg cest in v sredi vasi ob sobotnih večerjih; pa tudi o sv. godih z njimi potresla pometene tla pred hišami ali pa svete pota, kodar procesija sv. Telesa pojde.

Ne morem zamolčati serčne radosti, v kateri je ginjeno serce kipel, ko sim vlani po Novocerkovski fari peljaje se vidil križe poleg ceste od podnožja do temena z lepimi venči opletene; britke martre z ličnimi venčiki ovenčane, šopki cvetlic so kaj lepo zaljšali kraljevo znamenje; pred križem na tleh pa so se cvetlični krogi ali serca, notri pa imeni Jezus in Marija iz mnogoverstnih cvetlic, v zeleni travi kaj lepo vtrinjali; vse bolj ginjen sim s svetim strahom navdan odkrivši se Jezusa počastil: Hvaljen bodi Jezus Kristus!

O, le venčajte, nedolžni dečki, pobožne device! znamenja in križe, če ne večkrat saj ob sobotnih večerih, da bo vse lepo perpravljeno na Gospodov dan; cvetlični venči iz vaših nedolžnih rok pleteni nar bolj Jezusu in Marii dopadejo, dokler tudi še vaše serca nebeški venči sv. čistosti lepitičijo. —

Pa še lepši vert poznam, kakor je naša zemlja v lepi vigredi; ta lepši vert se na Božjim polji sv. vere Jezusove lesketa; z zlatim plotam gnade Božje je opleten; z nebeškimi cvetlicami Jezusoviga in Mariiniga serca obsajen; prelepo solnce, usmiljeni Jezus, te cvetlice oživljaje ogreva, juterna zarija, Marija, jih prelepo zlati in rosa milosti Božje obliva. V sredi tega verta nar zlahnejši drevo zeleni naravnost v sv. nebo, to je kraljevo drevo sv. križa, na katerim je Jezus odrešil grešno zemljo. Brez števila rajskih cvetlic tamkaj cvetè, pa krona vsih so: 1.) beli limbar, podoba neomadeževaniga devištva, ki na enim stebli 5 kelihov, in v vsakim kelihu se po 10 biserov vtrinja; 2.) rudeča vertaica (gartroža), podoba sv. ljubezni Božje, ktera je v Jezusovim sercu gorela, kadar je za nas toliko terpel, do zadnje kaplje kri prelil, in umrl na križu; tudi ta cvetlica na terajevim stebli 5 rudečih glavie ima, in iz vsake glavice teče po 10 žarkov sv. rešnje kervi; 3.) rumena solučnica, ki na zlatim stebli 5 vencov poganja, vsak venec pa 10 cvetlic ima; ona je lepo ogledalo krone nebeške, ktero bo Jezus dal, pravični sodnik, vsim, ki njega tukaj ljubijo, Marijo častijo, te rajске cvetlice radi ogledovaje premišljujejo — in iz njih Jezusu in Marii nar prijetniši vence pletejo. —

Ta prelepi vert, kteriga je Jezus v svojim prihodu, rojstvu . . . sadil, s s. rešnjo kervjo v svojim kervavim potu, gajžljanju, križanju . . . polival in oživljal, s svojim odsmeritvstajenjem, vnebohodom . . . ustanovil in uterdil, z gnadami in večnim zveličanjem ozaljšal, se imenuje — braterna živiga roženkranca.

Tri imenovane cvetlice v podobijo 3 dele svetiga roženkranca: veseliga, žalostniga in častitljivi-

ga; vsak del ima 5 odstavkov in vsak odstavek 10 Češenasimarij s pristavkam.

Kralj sv. roženkranca je Jezus Kristus, ki ga je s skrivnostni svojiga prihoda, življenja in vnebohoda ustanovil; vertnarica je Marija Devica, ki je po s. Dominiku in drugih služabnikih svetih lepi vert s. roženkranca po vsim katoliškim svetu razširila; obdelovavci tega verta so vsi oznanovavci in učenci sv. roženkranca; žive rože so vsi bratje in sestre, ki so v družbi sv. roženkranca. Jezusove izgleda in Marijne čednosti premišljujejo in posnemajo; nar imenitnejši drevo je sv. križ, ki v sredi verta stoji, v znamenje našiga odrešenja; znamenite poslopja so: Marijna hišica v Nacaretu, Betlehemski hlevce, Jeruzalemski tempel, Pilatov dvor, Božji grob, hiša zbranih apostelnov in nebeška domovina; spomina vredni hribi so: oljska in kalvarska gora; imenitne pota so: pot k Elizabeti, pot darovanja in iskanja Jezusa, pot na oljsko goro, pot na Kalvarijo in pot Jezusa in Marije v nebo; pa tudi pot pobožniga življenja, po kateri vsi družniki sv. roženkranca za njima stanovitno hodijo.

Prid in korist sv. roženkranca je neizrečeno velik za dušo in za telo; po ti molitvi so se krivoverci spreobrnili, grešniki spokorili, pa tudi črna kuga, toča, potresi in druge nadloge nehale; po ti molitvi so kristjani grozovitne Turke pri Belimgradu pod sv. Janezam Kapistranom l. 1456 in pod Janezam Avstrijskim per otoku Lepantu slavno zmagali; Rimski papeži Pij V., Klemen VI., Benedikt XIII., Urban II. in drugi so jo s popolnoma odpustki obdarovali itd. — Le Bogu vsigavednimo je znano, koliko dušnih in telesnih dobrot so že ljudje po ti molitvi zadobili, koliko kristjanov je stanovitnost v dobrim, koliko grešnikov odpušenje grehov doseglo, koliko duš se pod kraljevim banderam Marije Device raduje. Dokler so bili kristjani ljubeji sv. roženkranca, so bili tudi pobožni in bogaboječji, stanovitni v veri, lepi izgledi vsih čednosti; kakor so se pa roženkranca sramovati in ga opuštati jeli, jih je zapustil tudi Božji Duh, sv. blagoslov na duši in na telesu. Da bi pa se celo nobeden ne izgovarjal, da nima časa vsaki dan roženkranca obmoliti, je ljubeznjiva mati sv. kerš. kat. cerkev, ki goreče za zveličanje in srečo svojih otrok skerbi, pervolila, da sme po osnovanju bratovšine po 15 oseb v en roženkranc stopiti, kterih vsaka le en odstavek ali 10 Češenasimarij z dostavkam skrivnosti in Očenašem moli, in je celiga roženkranca in vsih odpustkov in zakladov ti sv. molitvi podeljenih deležna. —

Oh kdo bi še toliko dobre matere katoliške cerkve ne ljubil, in se je zvesto ne deržal, ki toliko usmiljenja s svojimi otroci ima in jim za tako majhen trud neizmerjeno velikost duhovnih zakladov odpera; kdo bi še pola veselja v družbo ali braterno živiga roženkranca ne stopil, ker mu tako majhna molitev od le 10 pobožno obmoljenih in premišljevanih Češenasimarij tako veličasten sad obrodi! O keršanske duše! pridite, hitite, tecite v lepi nebeški vert živiga roženkranca, naberajte si duhovnih cvetlic, z njimi Jezusu in Marii nar prijetniši vence, sebi pa krono izveličanja splest!

Kako se pa braterne živiga roženkranca osnujejo in vodijo, hočem družbo pri Marii Devici na Kalobji v prevdarek podati. (K. sl.)

Kaznjeni lakomež.

Ob času cesarja Konstantina, Heraklijeviga si-

na, je živel v Carigradu bogat, ali čez mero skop in lakomen človek. Ta oboli nevarno, in ker se boji umreti, razdeli po svetu eniga svojih prijatlov, ki je bil miloserčen in pobožen, trideset funtov zlata med uboge v zaupanju, de bo po njih molitvah od Boga zdravje zopet zadobil. To upanje ga ni goljfaló: ozdravel je, ali z zdravjem se je vernila tudi njegova strašna lakomnost. On je začel sadaj silno zalovati, de je tolikanj zlata ubogim razdal, in je svojimu prijatlu vedno očital, de ga je on k temu napravil. — Zastonj mu je letá predstavljal, de je njegovo zlato po rokah ubozih prišlo k samimu Jezusu Kristusu, de je za to djanje on od Boga zadobil naj dražji dar, ki ga svet more dati — zdravje; zastonj mu je grozil z Božjo sodbo zavoljo njegove skoposti in lakomnosti. Lakomeža ni moglo nič ne utolažiti, ne k spoznanju pripraviti. — Tada j mu je njegov prijatelj rekel: Pojdiva vkupej v cerkev, in če ti tamkej, z roko na me kazaje, pred podobo križaniga Jezusa te besede rečeš: „Gospod! ne jaz, ampak ta le je milošino ubogim podelil;“ ti jaz pri tej priči precej ondi odštejem tisti denar. Lakomež je v začudenje svojiga prijatla z veseljem to ponudbo sprejel; in ko sta prišla v cerkev, in je pred Bogam omenjene besede izgovoril, mu je njegov prijatelj trideset funtov zlata vernil. — Novi Judež je z veseljem svoje zlato vzel, in urno se vzdignil, de bi šel iz cerkve domu, ali — na cerkvenim pragu ga neprevidena smert zadavi. Ustrašeni nad to grozno sodbo Božjo so duhovni te cerkve njegovimu prijatlu prigovarjali, svoje zlato nazaj vzeti. „Nikakor!“ jim odgovori bogaboječiči mož; to zlato ni več moje, ampak je Bogu dano, in z Bogam se ne smemo norčevati: jaz nočem biti enak Ananiju in Safiri, toraj prosim to zlato ubogim razdeliti.“ S.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Naš milostivi knez in škof so letas 7062 vernim zakrament sv. birme podelili in sicer v Poljanah 453, na Trati 356, v Žiréh 457, v Idrii 1064, v Ljubljani 1443, v Krajnu 1517, v Teržiču 442, v Radolici 428, na Bistrici 221, v Gorjah 193, na Jesenicah 173, v Krajski Gori 315.

* Neka neimenovana kmetica iz Sostriga nam je poslala 50 gld. v odkupljenje zamurčička, ki naj prejme ime Janez Vrednodolski. Bog naj ji stoterno poverne!

* Une dni smo prejeli tretje letne naznanila zastran misiona v srednji Afriki, ki obsegajo misionске znamenitosti od 1. sušca 1853 do poslednjiga svečana 1854. Letopis se prične z naznanilam prečastitiga gosp. apostolskiga provikarja o misionu v Gondokoru do maliga travna pretekliga leta. Za tem se bere naznanilo gosp. Gostnerja o staji v Hartumu. V tém in unim najde bravec marsikaj veseliga, pa tudi marsikaj žalostniga. Neizvedna previdnost Božja je s hudim obiskovanjem naznanila, de zastonj zidajo zidarji, ako Gospod ne bo hiše zidal. Za tem nasledvajo silno mikavne naznanila o popotvanju novih misionarjev od Aleksandrije do Hartuma iz pisma gosp. Gostnerja, in pismo sv. Očeta do dvorniga svetovavca gosp. Harterja, v katerim je vsm udam Marine družbe apostelski blagoslov podeljen. — Slavni odbor se prisercno zahvaluje vsm dobrotnikam, posebno pa c. k. velikimu poročniku v Egiptu gospod Huberju, vodstvu c. k. državne železnice, Lojdovi družbi in vitezu Napolitu v Terstu, in ima terdno upanje, de bo z Božjo pomočjo tudi v četertih letnih na-

znanilih veliko veseliga o misionu povedati zamogel. — Dohodki so letas znesli: 43.449 gold. 42³/₄ kr., stroški pa 74.592 gold. 13 kr.

* Iz Dnnaja smo žalostno novico zvedili, de je Gospod po svoji neskončni previdnosti častita gospoda, Martina Dovjaka in Otona Trabanta, misionarja v Gondokoru, k sebi poklical, jima podeliti krono večniga življenja, ki jo je pripravil vsm, ki ga ljubijo!

* Že nekaj časa sem so gospod Rihar nabirali nar izverstniši pesmi iz „Danice“ od Marije in od svetiga obhajila, ter jim primerne napeve narejali, dokler se jih ni za v natis dosti nabrale. Te so ravno zdaj v Egerjevi kamnotiskarnici pod naslovom: „Naperi sretih pesem od Matere Božje in svetiga obhajila; čveteroglasno postavil Gregor Rihar“ na svitlo prišle. De se jim bo dosti kupcov dobilo, se smemo toliko bolj nadjati, ker, akoravno jih je celo 18, gospod pri njih nikaker lastniga dobička ne išejo, ampak veliko bolj veselja in povzdige tudi do te znanosti. Zato so jim ceno le na 40 kraje. postavili; dobé se pa od prihodnje srede ali pri g. Riharju samim, ali pa pri g. Kremžarju na starim tergu, in so verh tega prav lično pisane in vezane. — Na dalje priporočevati jih, se nam od več zdí, ker nam je že imé mojstra samo poroštvó izverstnosti; pristavim naj še, de bo njih duhá le tisti, kdor je v ti znanosti izurjen in zraven ljubezni do Marije ves unet, prav spoznal. Sprevidil bo, kako se mojstru zdaj popolnoma vdanosti, zdaj goreče ljubezni, zdaj sprevelike hvalečnosti, zdaj ponižnih prošenj, časti in slave serce v občutkih vse topi, in vresnicile se mu bodo besede: „Kakor terta sim sladčice in dišave rodila, in iz mojiga cvetja je častiljiv in obilen sad. (Jez. Sir. 24, 23.)

Todi za tiste, ki le po nemških „Liederhalle“ poprašujejo, in jim le ptuja gerlica prav rah'oskeleče s svojim trupam posvetne ljubezni na serce igra; — ali za take, ki pri vsaki veselici, bodi si med nedolžnimi otroci, ali odrasenimi, nesramne in pregrešne, če prav domače pesmi krožijo, — so se druge dobile, ki se smejo povsod in pri vsaki pošteni družbi v razveseljevanje vsih pričujočih zapeti. Té so bile že v „Novicah“ pod naslovom: „Venec slovenskih pesem, čveteroglasno postavljenih od gosp. Gr. Riharja“ — naznanjene, ki se še na poprej omenjenih krajih tudi lahko dobé, in še sicer po nižji ceni, kot poprej. Veljajo le 36 kraje.

V Bernu bo letas samo 6 bogoslovcov mašnikov posvečenje prejelo in zmed njih le štirje konec šolskiga leta, dva druga pa pozneje, ker še nista zadosti stara.

Prečastito škofijstvo v Kraljevim Gradcu je duhovstvu naznanilo, de je 1851. leta umerli korar Janez Šlauf 1000 gold. v pospešenje duhovnih vaj za mašnike vložil, in de se bodo obresti že letas v to obrnile, de se bodo za nektere manj premožne duhovne stroški njih hrane in postrežbe o svetih vajah plačali, jim tako zljajšati vdeleževanje duhovnih vaj.

Prečastiti škof Dr. Haynald so v samostan častitih Ursulinaric v Sibirju (Hermannstadt), ki imajo odrejše za katoliško žensko mladost, iz Landshuta na Bavarskim dve nuni in sloviti učenci, S. Rafaelo Oberndorfer in S. Borgijo Schuller, poklicali, de se bo učenje v ondotnih šolah pospešilo.

Premembe duhovšine.

V Ljubljanski škofii. Gospod vikar Simon Vovk je imenovan fajmošter Radolški; g. Mih. Komat pride za duhovniga pomočnika v Zagorje; g. Fr. Lilek. fajmošter v Tuhinu, je 9. maliga serpana umerl. Naj v miru počiva!